

Гренландска про-бизнис партија Демократит победила је на парламентарним изборима гурајући економске реформе у политички први план након избора на којима је доминирали програми о стицању независности и жеља председника САД Доналда Трампа да контролише то острво богато минералима.

Странка Демократит, која се залаже за постепену независност од Данске, више је него утростручила је број посланичких места на 10 од укупно 31, објавила је да почиње преговоре о формирању коалиције.

Партија Налерак који се снажно залаже за независност од Данске освојила је два пута више места, осам, док је владајућа коалиција изгубила скоро половину свог удела у гласовима.

На изборима одржаним у уторак, владајућа Инуитска партија Атакатигиит изгубила је четири од својих 11 места, док је њен коалициони партнер, социјалдемократска партија Сиумут, изгубила шест од својих 10 места.

Заједно су освојили 36 одсто гласова, што је пад са 66 одсто од претходних избора.

Укупна излазност била је 70,9 одсто, што је пет одсто више у односу на претходне изборе пре четири године, показали су подаци о гласању.

"Људи желе промене", рекао је лидер Демократита Јенс Фредерик Нилсен новинарима у престоници Нууку након коначног пребројавања гласова. „Не желимо независност сутра, желимо да изградимо добре темеље“, додао је Нилсен.

Независност је постала централна тема кампање на изборима у уторак након Трамповог сталног инсистирања да је полуаутономна данска територија од виталног значаја за националну безбедност САД и да ће на крају постати део Америке.

На три пута већој од Тексаса, са популацијом од само 57.000, арктичка нација садржи огромне минералне ресурсе, укључујући минерале ретких земаља који су кључни за високотехнолошке индустрије, од електричних возила до ракетних система.

Упркос напретку за Налерак, Расмус Леандер Нилсен, ванредни професор на Универзитету Гренланда, рекао је да је већа вероватноћа да ће Демократит формирати широку коалицију са једном или обе одлазеће владајуће странке, Инуити Атакатигиит и Сиумут.

Гренланд је био формални део Данске од 1953. Године 1979. добио је извесну аутономију, иако Копенхаген и даље контролише спољне послове, одбрану и монетарну политику и доприноси привреди са скоро милијарду долара годишње.

Острво је добило право да тражи пуну независност путем референдума 2009. године, али је до сада одлучило да то не учини због забринутости око способности привреде да буде самодовољна.

Анкета у јануару показала је да већина становника Гренланда жели независност, али су подељени у погледу тога колико брзо би то требало да се деси, а многи се залажу за постепенији прелазак на самоуправу.

Добре вести за Трампа?

Иако су предизборној кампањи, власти Гренланда оштро осудиле Трампове изјаве, назвавши их „претњом политичкој независности“. изборни резултат гурнзо је рударску агенду у центар тамошње политике, за коју упућени кажу да би на крају могла да иде у прилог Трампу.

"Ако се сабере изборни резултат, гласаче је водио развој пословања и независност. И то је добра вест за Трампа", рекао је Микел Ведби Расмусен, професор политичких наука на Универзитету у Копенхагену.

"Уколико Трамп може да преговара о споразуму којим би САД гарантовале да неће отворити своје друштво кинеским базама, кинеским рудницима или руском утицају онда амерички председник да каже да је добио приступ минералима.

Претходне предизборне кампање на Гренланду биле су фокусиране на то како да додијеле средства – која чине половину његовог буџета – која острво добија од Данске.

Рибарство је и даље главна индустрија, која чини око 95% извоза, и иако садржи минерална богатства, била је спора да их вади због забринутости за животну средину, лошег времена и конкуренције из Кине, која доминира сектором ретких земаља.

Демократит жели реформе које ће помоћи у стварању самоодрживе економије стимулисањем раста приватног сектора, посебно у сектору рударства, и стварањем подстицаја за предузетништво уз смањење бирократских препрека.

Странка, која се такође залагала за ближе везе са Европом, гласала је против забране експлоатације уранијума из 2021. године која је зауставила развој Кванефјелда, једног од највећих светских налазишта ретких метала.

(РТС)